

igjennem forvise sig om, at der var en temmelig almindelig Stemning derfor i Kirken. Jeg kommer her ind paa et vanskeligt Spørgsmaal, som er blevet draget meget skarpt frem af den ærede 2den Landstingsmand for 1ste Kreds (Madvig), nemlig Spørgsmaalet om Fleertallets og Mindretallets Ret i saabanne kirkelige Sager. Jeg skal ikke gaae dybt ind derpaa, thi jeg maa erklære mig meget uenig i det, han derom hvtrede, men jeg skal kan der til bemærke, at, dersom vi ved vigtige kirkelige Reformers skulde vente, til der blev en almindelig Stemning, et virkeligt Fleertal derfor i Landet, vil vi vistnok aldrig Reformen. Hvad Virkning det vilde have haft, hvis man, før man indførte Religionsfrihed, eller Loven om Sognebaandets Løsning, havde spurgt Landemoderne om det, tør jeg ikke sige; men jeg tvivler paa, at det var gaaet godt, og vis er jeg paa, at, havde man spurgt hele den store Masse, da havde den raabt: lad os have ikke faae Religionsfrihed eller Sognebaandsløsning! thi den vil helst have det i god No. og Mag, og altså dette forstaaer den sig ikke paa. Altsaa, istilude vi have ventet derved, havde vi ikke faaet nogen af de tidligere Love, og vilde heller ikke faae denne Lov. — Det ærede 1ste Medlem for 10de Kreds (Behmann) lagde megen Vægt paa, at der var sagt, at denne Lov kunde Ministeren ikke indstille til Sanction; det vilde jeg ogsaa gjøre i visse Tilfælde. Nu er det saa underligt, at det, der banner de væsentligste Stykker af nærværende Lovforslag, har to Gange været vedtaget i Rigsdagen, og to Gange har Cultusministeren, om ikke ligefrem sagt, saa dog antydet, at de vilde indstille det til Vedtagelse; men det stete ikke, det kongelige Veto blev tværtimod anvendt. Nu er det jo muligt, at naaar Cultusministeren ikke vil indstille Forslaget til at sanctioneres, det da alligevel kan erhøves allerhøieste Stadfæstelse, og derfor kan jeg, efter hvad der tidligere er passeret i denne Sag, ikke tillægge Ministerens Erklæring megen Betydning.

Jeg skal slutte med det, der er min Hoved-

betragtning af Sagen, hvilken jeg ibrigt troer tilstrækkeligt at have udtalt ved første Behandling, nemlig, at det, der for mig er Spørgsmaal om i denne Sag, er ikke alle de theoretiske Betragtninger om Folkekirkens, Lærd eller Individernes Ret og deslige, men det er det, om det for mig kan stille sig saaledes, at den Forandring, her steer, virkelig vil være til Menighedernes Fremgang og Opbyggelse eller ikke, og da det nu for mig staaer bestemt saaledes, at det vil være til Gavn i den Henseende, kan jeg ikke Andet end stemme for Forslaget. Det er ret mærkeligt at see, at en stor Deel af de Talere, der have udtalt sig imod Lovforslaget, ere Kjøbenhavnere. Jeg troer ikke, at den ærede Formand vil have Noget imod, at jeg paa dette Punkt gjør en Afstillelse. Jeg veed nok, at man ellers ikke skal gjøre Afstillelse imellem Beboerne af de forskjellige Provinser, men her ere Omstændigheder tilstede, der gjøre, at det for mig er af Vigtighed at faae det udtalt, netop forbi Forholdet i det Spørgsmaal, her er paa Bane, er saa forskjelligt i Kjøbenhavn paa den ene Side og i det øvrige Land paa den anden Side. En stor Deel af Talerne imod Forslaget have altsaa været Kjøbenhavnere, og jeg skulde næsten frygte for, at det kommer af, at den, der ikke har Skoen paa, ikke veed, hvor den trykker. Her i Kjøbenhavn have de Herrer saa fuld Frihed i kirkelig Henseende, som det ikke er muligt ved nogen som helst Lov at faae paa Landet. De have 20—30 forskjellige Præster af forskjellige Retninger, som de kunne søge til, haade med Hensyn til Prædikener og kirkelige Handlinger, og selv om vi faae nok saa stor Frihed paa Landet, faae vi aldrig saamegen, som fortiden findes her i Kjøbenhavn; og derfor finder jeg, at de Herrer skulde unde Folt paa Landet saamegen Frihed, som det er muligt at give. Det kan godt være, at, som Sagen nu staaer, er der Mennesker, der næsten ikke kunne bruge Loven om Sognebaandets Løsning, fordi de have for langt til den Præst, de ønske at søge, og jeg kan forfikkre, at, selv om det indrømmes, som her er